

5265
Midfaste-Søndag 1846
1846

Grundtvigs prædikenmanuskripter fra 1845-46, fasc. 36,
udgivet januar 2010 af Lars Toftdahl Andersen
i Grundtvig-Byens digitale bibliotek med støtte fra
Tipsmidlerne (2001) og N.F.S. Grundtvigs Fond (2010).

8 ms, 22. marts 1846

Midfaste-Søndag 1846

Hellige Gud-Fader! – Dit Ord er Sandhed! Dit Ord til os er Aand og Liv! – Troens Ord, som maa høres! ja, Himmelske Fader! Du, som har lagt Dit Ord i Dit Folks Mund, at det ei skal vige derfra evindeligt, lad det stedse gladere føles og klarere kiendes, at Din Aand er i Dit Ord, den Aand som i Sandhed gjør levende, den Aand, som gjør Troen stærk til at overvinde Verden, og gjør Kiærligheden stærk til at overleve Døden, og skaber de Rene af Hjertet, som skal see Dig, Ansigt til Ansigt! I Vorherres Jesu Christi Navn hør vor Bøn: Fadervor! Du, som er i Himlene!

Da Menneskene saae det Tegn, som *Jesus* havde gjort, sagde de: han er sandelig Propheeten, som skal komme til Verden! men da *Jesus* vidste, at de vilde komme og tage ham og gjøre ham til Konge, da undveg han op paa Bjerget i Eensomhed.

Naar *de* Skriftkloge, for hvem *Jesus* af Nazaret er Josephs Søn, hans Aand kun Sort paa Hvidt, og Hans Sæde ved Faderens Høire-Haand kun en østerlandsk Talemaade, naar de giver sig af med at forklare disse Ord i Dagens Evangelium, da bliver Meningenden, at saadan en Prophet i Sandhed, som kunde giennemskue Mennesket, Himlen og Fremtiden, det var *Jesus* heller ikke, men kun en saadan kraftig, klog og viis Mand, som *de*, Jøderne kaldte Propheete, og at Konge vilde han ikke være, deels fordi han ikke var herskesyg, og deels fordi en Opstand af

Midfaste-Søndag 1846

Jøderne mod hele det Romerske Riges Magt umuelig kunde lykkes.

Saaledes kan vi, som bekiende Tro paa *Jesus Christus*, som Herrernes Herre og Kongernes Konge derimod ikke forklare Skrifterne, og naar man blot husker, at de Apostoliske Skrifter er slet ikke Andet end de Christnes, de sande, troende Christnes hellige Bog, da seer man strax, at enhver saakaldt Forklaring af dem, der ikke udspringer af den Christne Tro og hviler der paa, er kun en aabenbar Fordreielse.

Naar vi derfor anføre Folkets Ord: han er sandelig Propheten, som skal komme til Verden, da maa vi sige Ja og Amen dertil af ganske Hjerter, thi for alle sine Troende er han den store Prophet, der ikke blot kan see ind i Fremtiden, men giennemskuer Evigheden og Guds Fader-Hjerter, saa paa Hans Ord om hvad ellers Ingen veed tør vi stole, vil vi med Guds Hjælp leve og døe, og naar vi høre, at Folket vilde kommet og taget ham til Konge, da maae vi finde det saa rimeligt, at havde vi selv staaet midt iblandt dem, da vilde vi, langt fra at fraraade dem, af al Magt styrket dem i deres Forsæt; thi hvilket Folk kunde ønske sig en visere Konge end ham Folk i Tusindtal strømmede til midt i Ørken blot for at høre hans Ord, og hvem kunde ønske sig en bedre Konge, end ham der ikke nænde at lade sine Tilhørere gaae hungrige hjem,

Midfaste-Søndag 1846

hvad det end skulde koste, og hvem kunde endelig forlange en mægtigere Konge end ham der havde mættet femtusind Mand med fem Bygbrød og to smaa Fiske! hvad kunde vel Keiseren i Rom, som var Mage til det, og hvilken Krigshær skulde vel kunnet overvinde den Almægtige.

Og hvorfor mon da Herren ikke vilde lade sig [giøre] til Konge, men undveg op paa Bjerget? mon det var, fordi han var bange for, man vilde kalde ham herskesyg? Nei paa ingen Maade; thi man kunde jo ikke tænke eller tale værre om ham end hans Fiender gjorde, naar de sagde: han driver Djævlene ud ved Belzebub, og han var jo slet ikke bange for at sige: I kalder mig Herre, og I har Ret, thi jeg er det. Mon det da var, fordi en Krig

med Romerne vilde kostet Blod? Nei, han forudsaae og forudsagde jo, at han selv skulde udgyde sit Blod og at hans Venner i Tusindtal skulde udgyde deres for de Ugudeliges Haand, og hvem der kan taale at see sit eget og sine bedste Venners Blod, kan visse- lig ogsaa taale at see sine Fienders.

Men hvorfor vilde da Herren ikke i sig skiænke Israel den bedste, viseste og mægtig- ste Konge, der øiensynlig oprettede Davids faldne Throne, som det var spaaet han skulde beklæde og omgive med himmelsk Glands?

Man har vel sagt: fordi han var kommet

Midfaste-Søndag 1846

ikke for at lade sig tjene, men for selv at tjene og give sit Liv til Løsepenge for Mange, og det Svar er taaleligt, fordi det hviler paa Troens Grund, men det holder ikke Stand, thi Ingen har bedre Leilighed til at tjene, end en Konge paa sin Throne, naar han kun har Villien, det see vi blandt andet paa Moses hvem Gud gav Tjener-Navnet fremfor Alle, og hvis Tjeneste i Spidsen for Israels Folk var langt haardere end deres Trældom i Ægypti Land, og Intet kunde forhindret Herren fra, naar han havde befriet sit Folk fra de Ugudeliges Aag, da at falde som en Helt i Seirens Øieblik, og da igien ved Opstan- delsen forvandle Rigets dybe men korte Sorg til fuld og varig Glæde.

Altsaa, Herren vilde ikke være en verdslig Konge blot fordi Verden var ikke den Ære værd, men vilde misbrugt baade Æren, Seieren og Lykken paa det Allergroveste, me- dens selv hans bedste Venner ei kunde baaret de gode Dage, der maatte faldet for dem under saadan en Konge.

Ja m. V. da Herren sagde til Pilatus: jeg er dertil født og baaret at give Sandhed Vid- nesbyrd og hvo som er af Sandhed, hører min Røst, da sagde Han med det Samme Grunden, hvorfor hans Rige ikke var af denne Verden, hvorfor han intet verdsligt Rige vilde have; thi Sandhed, veed vi, er heller ikke af denne Verden, som dømmes efter Udseende og tragter efter Skin og forlystes ved Blændværk. Vi behøve saaledes blot at læse Kapitelet ud, hvoraf

Midfaste-Søndag 1846

Dagens Evangelium er taget, for at høre af Herrens egen Mund, at disse Tusinder som han mættede med Brød i Ørken, og som vilde gjort ham til Konge, de ledte ikke om ham, fordi de havde seet Tegn, men fordi de aad og blev mætte, altsaa fordi de gierne vilde have en Konge, der kunde og vilde føde dem af Haanden, saa de ei behøvede at tænke paa Andet end deres Fornøielse, og vi høre fremdeles, at selv blandt hans Disipler var der Mange, som igrunden ikke troede paa ham.

Var det nu saaledes med hans Disipler og Tilhørere, skjøndt han ikke havde det i Verden, hvortil han kunde hælde sit Hoved, hvorledes vilde det da have blevet, hvis han havde beklædt en verdslig Throne, og omgivet den med en Glands, som umuelig kunde fattes, hvor Kongen var Guds Søn, der ligesom sin Himmelske Fader, lod sin Soel opgaae over Onde og Gode og lod Velgierninger nedregne over Retfærdige og Uretfærdige. Hvorledes vilde ikke da Tusinder og Titusinder strømmet sammen for at see og høre ham, hvorledes vilde ikke da Hyklerne have beleiret hans Bord, saa der knap var blevet Sæde for en ydmyg Sjæl, hvormangen Judas maatte han, den Sagtmødige, da ikke taalt blandt sine Nærmeste, og hvormange *Blinde* men *Oprigtige* maatte han ikke have seet mishandle af Hyklerne, ja forurette og forbitte

Midfaste-Søndag 1846

selv af hans oprigtige Tjenere, der selv nu i ureen Nidkiærhed for hans Ære spurgde: skal vi ikke lade Ild falde ned fra Himmelen over dem, som ei vil laane dig Herberge.

Men hvad behøves, hvad nytter det at tale om *hvorfor* Herren ikke øiensynlig vilde oprette sin Throne i Jerusalem og udstrække sit Spir over Hedningerne, som Propheterne havde spaaet, hvad behøves, hvad nytter det, da det nu alt i atten Aarhundrede har været afgjort, at han vilde det ikke, vilde ikke have et Rige af denne Verden?

Jo, det behøves høilig og det skal kiendelig nytte Herrens Folk i vore Dage og herefter af Aanden med Ordet at mindes om Vorherres Jesu Christi Kongelige Majestæt, der kan og skal staae hans Troende for Øie, som om de saae ham beklæde Verdens høieste Throne, saa de forvente hans Rige vist nok ikke af, men dog i denne Verden, hvor der dog engang skal regieres for Sandheds og Sagtmodigheds og Retfærdigheds Skyld, saa baade Engle og Mennesker kan see det rette Spir i Kongens Haand, der er salvet med Glædens Olie fremfor alle sine Medbrødre.

Ja m. V. det maa ikke være et tomt Mundsveir at vi kalde Jesus Christus *Vorherre*, og han maa ikke være os en Herre langt borte, men en Herre, som er nær hos alle dem, der paakalde hans Navn, hører deres Skrig og hjælper dem, og der skal ikke falde et Ord til Jorden af Alt hvad Propheterne har sagt, det skal skee Alt sammen. Ligesaa øiensynlig en Prophet som Herren var, da han gik omkring og lærde, og ligesaa øiensynlig en Ypperstepræst han var, da han opoffrede sig for os, ligesaa øiensynlig en Konge skal han ogsaa engang være paa Jorden, skiøndt

Midfaste-Søndag 1846

det ikke er os givet at vide Tiden eller Stunden, naar han vil oprette Riget for Israel. Kun det veed vi, at Herren kommer ikke som en Konge, førend det store Frafald er skedt og det Syndens Menneske aabenbaret, thi saaledes staaer der skrevet, og da først kan der virkelig aabenbares et *Sandhedens Rige* paa Jorden, som er det Eneste, hvori Han vil regiere, som er Sandheden selv, og er det Rige, Han alle Dage har iløn, fordi hvo som er af Sandhed, hører Hans Røst og lader sig styre og rense af Sandhedens Aand; thi Herren følger selv det Raad, han gav Pharisæerne, sigende: du blinde Pharisæer! rens først det Indvortes, saa bliver det Udvortes reent.

Ja, naar vi blive rene, da skal vi see ham i hans Herlighed, naar Folket er færdigt, da kommer Riget af sig selv, naar Sandhedens og Løgnens Venner har skildt sig ad, saa man kan see, der i Aanden er et svælgende Dyb befæstet imellem dem, da kommer Fyrsterne paa begge Sider at mynstre deres Krigshær, da staaer det store Slag, som giver Sandhed Seier evindeligt, da kommer Vorherres Jesu Christi Rige, saa man kan pege

derpaa, da lyde de himmelske Røster: *Verdens Rige* er blevet *Vorherres* og han skal regiere evindeligt!

Det kalder Verden Sværmeri og Overtro, det veed vi nok, men det skal ikke anfægte os, vi skal rolig tænke og sagtmødig svare, det følger af sig selv, at det maa være Overtro og Sværmeri i deres Øine, som ikke troe paa Vorherre Jesus

Midfaste-Søndag 1846

Christus, den store Prophet, Ypperste-Præst og Konge, som ikke troe, at han er Sandheden selv, med al Magt i Himlen og paa Jorden, ja, at i ham blev Ordet Kiød for at boe iblandt os med den eenbaarnes Herlighed, fuld af *Naade* og *Sandhed*. Det maa heller ikke undre os, at jo nærmere Tiden kommer, da *Verdens Rige* aabenbar skal blive *Vorherres*, des mere maa det synes, som Verden og dens Riger var aldeles overladt til dem selv, thi først da, naar *Verdens Folk* blive faste i den Tro, først da vil de give Slip paa det Christne Navn og det Christelige Skin, og det maae de dog, før *Sandhedens Rige* kan aabenbares, saa istedenfor at tænke, det varsler ondt, skal vi forstaae, det varsler netop godt for Guds Rige, naar vi høre Folk ret aabenbar være deres Vantro bekiendt og rose sig af den Oplysning, at Jesus Christus har aldrig været meer end En af dem og er nu, som de Døde, slet ingen Ting, eller dog paa ingen Maade deres Herre og Konge. Ja, det er netop Gienlyden af den aandelige Basun, som melder os, han kommer snart, saa vi maae alvorlig bede Hans guddommelige Statholder, *Sandhedens Aand*, rense og klare os, saa vi ikke skal beskæmmes ved Hans Komme, men findes værdige til at see Kongen i hans Herlighed! Og gjør vi kun det, da skal Fienden ikke forfærde os, thi da overbevises vi daglig mere om, at han, som Verden mener, skal ikke komme igien evindeligt, han er sandelig ikke langt borte fra Nogen af os, thi i ham leve og røres og ere vi alt i Aanden, Hans Kraft er med os, Hans Velsignelse er over os, og Hans Rige med den Eenbaarnes Herlighed, som alt er inden i os, det er ogsaa opladt for os, om en liden Stund kommer det til os eller vi til det, og Kongen og hans Folk, Herren og Hans Tjenere, skal blive sammen evindeligt Amen!

